

Riigikogu riigikaitsekomisjoni istungi protokoll nr 162

Tallinn, Toompea ja videosild

Esmaspäev, 22. september 2025

Algus 11.10, lõpp 12.59

Juhataja: Kalev Stoicescu (esimees)

Protokollija: Irene Kiil (konsultant)

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Vladimir Arhipov, Enn Eesmaa, Raimond Kaljulaid, Leo Kunnas, Alar Laneman, Mati Raidma, Priit Sibul, Peeter Tali, Kristo Enn Vaga

Komisjoni ametnikud: Aivar Engel (nõunik-sekretariaadijuhataja), Külli Jõgeda (nõunik)

Puudusid: Meelis Kiili ja Anti Poolamets

Kutsutud: Kaitseväge toetuse väejuhatuse ülem kolonel Erki Soo, Kaitseväge peastaabi operatsioonide osakonna ülem kolonel Priit Pikner, Kaitseministeeriumi poliitika planeerimise osakonna juhataja Kristjan Mäe ja nõunik Pearu Pirsko (2. päevakorrapunkt); Kaitseministeeriumi kaitsetööstuse ja innovatsiooni asekancler Siim Sukles ja Kaitseministeeriumi ametnik (3. päevakorrapunkt)

Päevakord:

1. Nädala töökava kinnitamine
2. Ülevaade Eesti Kaitseväge osalemisest rahvusvahelistel sõjalistel operatsioonidel
3. Riigikaitsekomisjoni arvamuse andmine Euroopa Liidu asjade komisjonile Eesti seisukohad Euroopa Liidu kaitsevalmiduse edendamise lihtsustamise paketi (Omnibus V) kohta - COM(2025) 820, COM(2025) 821, COM (2025) 822, COM(2025) 823, C(2025) 3802, C(2025) 3801
4. Vabariigi Valitsuse algatatud hädaolukorra seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (662 SE III) kolmanda lugemise ettevalmistamine
5. Info ja muud küsimused

1. Nädala töökava kinnitamine

Riigikogu riigikaitsekomisjoni nädala (22.09.2025-28.09.2025) töökava

Komisjoni istung esmaspäeval, 22.09.2025 kell 11.10

1. Nädala töökava kinnitamine
2. Ülevaade Eesti Kaitseväge osalemisest rahvusvahelistel sõjalistel operatsioonidel
3. Riigikaitsekomisjoni arvamuse andmine Euroopa Liidu asjade komisjonile Eesti seisukohad Euroopa Liidu kaitsevalmiduse edendamise lihtsustamise paketi (Omnibus V) kohta - COM(2025) 820, COM(2025) 821, COM (2025) 822, COM(2025) 823, C(2025) 3802, C(2025) 3801

4. Vabariigi Valitsuse algatatud hädaolukorra seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (662 SE III) kolmanda lugemise ettevalmistamine
5. Info ja muud küsimused

Komisjoni väljasõiduistung teisipäeval, 23.09.2025 14.00

1. Ülevaade sisejulgeoleku olukorrast

Kohtumine neljapäeval, 25.09.2025 kell 11.00

1. Kohtumine Ukraina Ülemraada väliskomisjoni aseesimehe Arseni Puškarenkoga ning teda saatva delegatsiooniga

Komisjoni istung neljapäeval, 25.09.2025 kell 14.00

1. Eesti võime oma õhuruumis droone tuvastada, jälgida ja kahjutuks teha

Otsustati:

1.1. Kinnitada nädala töökava (konsensus: Vladimir Arhipov, Enn Eesmaa, Raimond Kaljulaid, Leo Kunnas, Alar Laneman, Mati Raidma, Priit Sibul, Kalev Stoicescu, Peeter Tali, Kristo Enn Vaga).

2. Ülevaade Eesti Kaitseväe osalemisest rahvusvahelistel sõjalistel operatsioonidel

Priit Pikner andis ülevaate Eesti Kaitseväe osalemisest rahvusvahelistel sõjalistel operatsioonidel, sh olukorrast operatsioonipiirkondades. P. Pikner ja K. Mäe vastasid komisjoni liikmete küsimustele.

Erki Soo rääkis hiljutisest missioonikogemusest rahvusvahelise sõjalise operatsiooni piirkonnas.

Edastatud informatsioon on juurdepääsupiiranguga asutusesiseseks kasutamiseks.

3. Riigikaitsekomisjoni arvamuse andmine Euroopa Liidu asjade komisjonile Eesti seisukohad Euroopa Liidu kaitsevalmiduse edendamise lihtsustamise paketi (Omnibus V) kohta - COM(2025) 820, COM(2025) 821, COM (2025) 822, COM(2025) 823, C(2025) 3802, C(2025) 3801

Kalev Stoicescu andis sõna Kaitseministeeriumi esindajatele.

Siim Sukles tutvustas Riigikantselei 18.09.25 kirjas nr 2-5/25-01718-2 edastatud Eesti [seisukohti](#) Euroopa Liidu kaitsevalmiduse edendamise lihtsustamise paketi (Omnibus V) kohta. S. Suklese sõnul tegi Euroopa Komisjon k.a 17. juunil parlamendile ettepaneku kaitsetööstust puudutavaid tegevusi teha selgemini, kiiremini ja paremini.

Raimond Kaljulaidi sõnul tuleks kajastada põhimõtte, et Eestis on kaitsetööstus oluline osa kaitsevõimest ja kõik need muudatused on olulised ja prioriteetsed.

Kalev Stoicescu nõustus ning lisas, et see on ka koalitsioonileppes kirjas.

Kristo Enn Vaga küsis, et mis formaadis Euroopa Komisjon planeerib kesksel kontaktpunkti teha. K. E. Vaga küsis laskemoona ja lõhkeaine tootmise lubade tunnustamise kohta teiste Euroopa Liidu liikmesriikide poolt. Kas Eestis väljastatud lubasid tunnustatakse teistes liikmesriikides? K. E. Vaga soovis selgitust punkti 1.10 kohta, mille kohaselt kestlike investeeringute raamistikust jäävad välistatuks vaid üldtunnustatud rahvusvaheliste relvakonventsioonidega keelatud relvad. Mis sinna alla kuuluvad? Mis seisus on nõ militaar Schengen ja mitu Euroopa Liidu riiki on sellega ühinenud?

Kaitseministeeriumi ametnik vastas p 1.10 kohta, et Eesti seisukohtade seletuskirjas lk 8 on tabelina välja toodud relva liiki keelustava lepingu või konventsiooni nimetus: bioloogiliste relvade keelustamise konventsioon (1972), keemiarelvade keelustamise konventsioon (1993), Jalaväevastaste miinide keelustamise konventsioon (Ottawa leping – 1997) ja kobarpommide konventsioon (2008).

Kalev Stoicescu ütles, et kui see sisaldab Ottawa lepingut ja kobarpommide konventsiooni, siis on raske sellega nõustuda, sest Eesti lahkus Ottawa konventsioonist.

Kaitseministeeriumi ametnik selgitas keskse kontaktpunktiga seonduvat. Tegemist oleks tsentraalse keskkonnaga, millel on koordineeriv roll. Küsimusele nõ militaar Schengeni kohta vastas Kaitseministeeriumi ametnik, et tegu on projektiga, mis loodi 2021. aastal läbi Euroopa kaitsefondi formaadi. Seda juhib Eesti riigina ja Eesti ettevõtte ning sinna kuulub kümme riiki. Eesmärk on kiirendada militaarkonvoide liikumist digitaalsete lahenduste abil.

Siim Sukles vastas K. E. Vaga küsimusele lubade tunnustamise kohta, et see on eesmärk, kuhupoole liigutakse.

Kristo Enn Vaga ütles, et see võiks olla Eesti prioriteet. Kiirem lubade menetlus aitaks kiiremini Eesti kaitsetööstusel eksportivaks muutuda. K. E. Vaga tegi ettepaneku see Eesti seisukohtadesse sisse kirjutada.

Alar Laneman märkis, et keskse kontaktpunktiga seonduvalt mainiti Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi, kuigi kaitsetööstuse arendamise eest vastutab Kaitseministeerium. Kas see segadust ei tekita?

Siim Sukles vastas eitavalt ja selgitas, et Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi näol on kontaktpunkt olemas ja tegemist on nõ kulude kokkuhoiuga. Ei pea kartma, et otsustusprotsessid liiguvad Kaitseministeeriumist Majandus- ja Kommunikatsiooni-ministeeriumisse, sest tegemist on infovahetusega, mitte otsustamise ega poliitiliste seisukohtade kujundamisega.

Kristo Enn Vaga sõnul on Eesti Kosmose- ja Kaitsetööstusliidu seisukohas (vt seletuskirja lisa 1) välja toodud, et Omnibussi rakendamisel hakkavad suured riigid rohkem oma tööstuselt ostma, mis halvendab väiksemate Eesti-suguste riikide tööstuste olukorda, kuna suurematele turgudele sisse saamine muutub keerulisemaks, sest eelistatakse jõuliselt oma tööstust. Eesti Kosmose- ja Kaitsetööstusliidu arvates peaks aitama väikestel riikidel eksportida uutele turgudele. K. E. Vaga arvates võiks seisukohtadesse juurde lisada, et Eesti toetab lubade ühtlustamist Euroopa Liidu tasemel, et kaitsetööstused saaksid samade lubade alustel oma teenuseid ja tooteid pakkuda ka teistes liikmesriikides.

Siim Sukles ütles, et Eesti ettevõtetest 99% ongi väikesed või keskmise suurusega ja Eesti on rõhutanud seda läbivalt oma seisukohtades. S. Suklese sõnul peaks lubade osas kaaluma Eesti kontekstis kõige paremat varianti.

Peeter Tali küsis, et millal neid seisukohti Eesti diplomaatidel vaja on.

Kaitseministeeriumi ametniku sõnul käivad läbirääkimised alates juulikuust ning eelnõu tahetakse vastu võtta aasta lõpus Euroopa Liidu Nõukogus. Mida kiiremini Eesti seisukohad ametlikuks saavad, seda tugevam on diplomaatide positsioon läbirääkimistel.

Kalev Stoicescu tänas külalisi selgituste eest. K. Stoicescu arvates võiks riigikaitsekomisjoni arvamuses välja tuua, et Eesti kaitsetööstus on osa Eesti kaitsevõimest ja kõik, mida tehakse ja otsustatakse, peab seda eesmärki silmas pidama.

Peeter Tali sõnul peab riigikaitsekomisjon oma seisukohad sõnastama ja saatma edasi Euroopa Liidu asjade komisjonile.

Kristo Enn Vaga märkis, et Eesti seisukohtade üheski punktis ei ole välja toodud, et Eesti alatine prioriteet on väikesed ja keskmised ettevõtted.

Arutelu tulemusena lepidi kokku, et Kristo Enn Vaga esitab riigikaitsekomisjonile vastava sõnastuse ettepaneku arvamuse andmiseks Euroopa Liidu asjade komisjonile ning ühtlasi täpsustatakse Eesti seisukohtade punkti 1.10.

Otsustati:

3.1. Toetada Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti põhimõtteliselt (konsensus: Vladimir Arhipov, Enn Eesmaa, Raimond Kaljulaid, Leo Kunnas, Alar Laneman, Mati Raidma, Priit Sibul, Kalev Stoicescu, Peeter Tali, Kristo Enn Vaga).

3.2 Saata aramus Euroopa Liidu asjade komisjonile (konsensus: Vladimir Arhipov, Enn Eesmaa, Raimond Kaljulaid, Leo Kunnas, Alar Laneman, Mati Raidma, Priit Sibul, Kalev Stoicescu, Peeter Tali, Kristo Enn Vaga).

4. Vabariigi Valitsuse algatatud hädaolukorra seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (662 SE III) kolmanda lugemise ettevalmistamine

Aivar Engel märkis, et eelnõu kolmanda lugemise tekst on identne teise lugemise tekstiga.

Otsustati:

4.1. Kiita heaks eelnõu kolmanda lugemise tekst (konsensus: Vladimir Arhipov, Enn Eesmaa, Raimond Kaljulaid, Leo Kunnas, Alar Laneman, Mati Raidma, Priit Sibul, Kalev Stoicescu, Peeter Tali, Kristo Enn Vaga).

5. Info ja muud küsimused

Arutati komisjoni eelseisvaid istungeid, kohtumisi ja kavandatavat välislähetust.

(allkirjastatud digitaalselt)

Kalev Stoicescu

juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)

Irene Kiil

protokollija